

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: P. Z., narozený X, bytem X,
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČO: 00006963, se sídlem
Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

v řízení o žalobě ze dne 4. 12. 2023 proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 10. 2023, č. j. X
takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 10. 2023, č. j. X a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 26. 7. 2023, č. j. Xa se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím ze dne 26. 7. 2023, č. j. Xa správní orgán I. stupně snížil žalobci stupeň invalidity a výši invalidního důchodu podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. e) a ustanovení § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon č. 155/1995 Sb.**), tak, že ode dne 8. 8. 2023 namísto invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně mu náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť dle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Karlovy Vary ze dne 16. 5. 2023 byl žalobce od téhož dne invalidní pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 45 %.
2. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 11. 10. 2023, č. j. X, kterým žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila výše

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

uvedené rozhodnutí s tím, že podle posudku lékaře ČSSZ ze dne 3. 10. 2023 bylo zjištěno, že žalobce byl ode dne 16. 5. 2023 invalidní pro invaliditu prvního stupně dle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Jednalo se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje fyzické schopnosti a má vliv na pokles pracovní schopnosti. Na rozdíl od lékaře OSSZ stanovil lékař ČSSZ rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole XI (Postižení trávicí soustavy), odd. F (Postižení jater), položce 5b (Transplantace jater po dosažení stabilizace zdravotního stavu) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen **vyhláška**), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 40 - 60 %. Lékař ČSSZ zvolil na základě doložených lékařských zpráv s ohledem na charakter zdravotního postižení dolní hranici vymezeného rozpětí, tj. 40 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu ustanovení § 4 citované vyhlášky neměnila. Nejzávažnějším zdravotním postižením, které bylo stanoveno rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, je onemocnění trávicího systému, jmenovitě se jedná o stav po transplantaci jater pro etylickou jaterní cirhózu (1. 10. 2018). Ostatní onemocnění a zdravotní postižení byla menší klinické i posudkové závažnosti, samostatně posudkově méně významná.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované. V první řadě žalobce vyjádřil nesouhlas s hodnocením svého zdravotního stavu. V této souvislosti uvedl, že nebyl přizván k jednání posudkového lékaře tak, aby si mohl učinit odpovídající představu o zdravotním stavu žalobce. Dle žalobce posudkový lékař nezhodnotil žalobcovu celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity vzhledem k položce č. 8, kapitoly VI. vyhlášky, neboť dle žalobce jsou jeho denní aktivity významně omezeny a není schopen vykonávat pracovní činnost. Dále žalobce namítal, že posudkový lékař nevzal v úvahu skutečnost zhoršení zdravotního stavu žalobce oproti roku 2022, kdy dochází k deformaci končetin a omezení jejich pohyblivosti. K zhoršení zdravotního stavu měla rovněž přispět transplantace jater. Z uvedených skutečností žalobce dovodil, že rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Na základě výše uvedeného žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Součástí žaloby učinil žalobce rovněž prohlášení, v němž uvedl, že má zdravotní problémy související se slezinou, kdy má jednou týdně na dva dny „odpadnout“, je mu špatně - na zvracení a má motolici. Nikdo ho nezaměstná. Dále zmínil problémy s nohama, kdy očekává dle svého názoru další operace. Dále žalobce zmínil problémy s chůzí, dvanáct operací rukou a ztrátu dvou prstů s možností ztráty i dalších.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 11. 1. 2024 ve svém vyjádření k žalobě nejdříve shrnula závěry předcházejících správních řízení, které ji vedly k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Závěrem žalovaná navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Posouzení věci soudem

5. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.

V.

Rozhodnutí soudu

7. Žaloba je důvodná.
8. K námitce žalobce, že jeho zdravotní stav nebyl dostatečně posouzen a jeho pracovní schopnost nebyla správně hodnocena, není soud oprávněný se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení.
9. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
10. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS). V tomto směru soud dále připomíná závěry učiněné NSS v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Ads 290/2019 – 24 „Úkolem posudkové komise MPSV, která se zabývá zdravotním stavem žadatele na popud soudu, je pouze hodnotit jeho zdravotní stav podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře žadatele a lékařů odborných, u nichž se žadatel léčí. Přítomnost žadatele o důchod na jednání posudkové komise by byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé skutečnosti a komise k tomu od něj potřebovala podrobnější informace, nebo existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály.“
11. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – pracoviště v Plzni vypracovala posudek, který byl vypracován po jednání konaném dne 30. 4. 2024 za účasti odborných lékařů z oboru interního lékařství, jemuž žalobce nebyl přítomen. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že ode dne 16. 5. 2023 byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 50 %, nedosahovala však více než 69 %; (lhůta KLP) 31. 5. 2025. Posudková komise MPSV dle doložené zdravotní dokumentace při jednání zjistila nepříznivý zdravotní stav s negativním dopadem na pracovní schopnost, jehož rozhodující příčinou je stav po transplantaci jater 1. 10. 2018 pro ethylickou cirhózu, pooperačně komplikovaný rozvojem psychosyndromu, s pokračujícím intermitentním abuzem alkoholu, incipientními komplikacemi neurologického a psychického charakteru (susp. depresivní symptomatologie, nekonstantní mozečkové příznaky s možným podílem toxické polyneuropatie DKK), intermitentními iritacemi pankreatu s doprovodnými GIT obtížemi na terénu chronické pankreatopatie a trvalé imunoprese, a s omezením celkové výkonnosti při únavě. Non-compliance dodržování režimových a léčebných opatření, ethylická encefalopatie s mozkovou atrofií. Navíc další komorbidita, mezi nimiž je v popředí zejm. postižení (zkrácení) šlach obou rukou i chodidel, st. p. již 12x operaci, u praváka, s fyzicky zaměřenou původní profesí. Jaterní testy víceméně stabilizovány, funkce štěpu přiměřená. V případě dodržování abstinence by byl stav stabilní, v opačném případě je prognóza dubiózní. Posudková komise MPSV je v souladu s posudkovým hodnocením námitkového řízení, co se týče typu rozhodujícího zdravotního postižení, a konstatovala, že se jedná o stav po transplantaci jater po dosažení stabilizace jaterních funkcí, s lehkým omezením celkové výkonnosti a počínajícím rozvojem vícečetných orgánových komplikací v důsledku pokračujícího abuzu. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 50 % dle kapitoly XI, oddílu F, položky 5, písmene b), vyhlášky. Uprostřed taxačního rozmezí hodnoceno s ohledem na počínající komplikace, všechny komorbidita a povolání. Na horní hranici taxace nehodnoceno, neboť jaterní funkce jsou stabilizovány, funkce štěpu je na zavedené léčbě přiměřená. Nebylo možné hodnotit dle stejné kapitoly, položky 5 c), neboť se nejedná o selhávání transplantovaného orgánu. Nebylo možné hodnotit ani dle (v žalobě požadované) položky 8, kapitoly VI, neboť se nejedná o postižení míchy, míšních kořenů a pletení, ani o syndromy ochrnutí. Z doložených lékařských nálezů nebylo možné prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odstavce 1 a 2 vyhlášky. Nebyl shledán ani důvod pro aplikaci § 4 vyhlášky. Celková míra poklesu pracovní schopnosti stanovena 50 %. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ustanovení § 26 zákona č. 155/1995 Sb. Žalobce byl shledán i nadále invalidní dle § 39 odst. 1 citovaného zákona. Šlo o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) citovaného zákona. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými břemeny, ve směnném či soustavném provozu, ve vynuceném tempu či poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách či práce spojené se zvýšeným rizikem psychostresorů. Je schopen fyzicky lehčí práce, se střídáním poloh, v příznivém klimatu, za dodržení výše uvedených obecných pracovních kontraindikací. Den vzniku invalidity: 12. 4. 2016. Datum změny stupně invalidity z třetího na druhý je 16. 5. 2023 (dáno datem posledního kontrolního jednání prvoinstančního orgánu). Platnost stanovena vzhledem k možnosti zlepšení stavu při dodržování abstinence omezeně na 2 roky do 31. 5. 2025.

12. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem s přihlédnutím k

dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

13. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.
14. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 26. 7. 2023, č. j. Xa a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím správní orgán I. stupně snížil žalobci stupeň invalidity a výši invalidního důchodu podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. e) a ustanovení § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb. tak, že ode dne 8. 8. 2023 namísto invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně mu náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 30. 4. 2024 má soud za prokázané, že žalobce byl invalidní pro invaliditu druhého stupně od 16. 5. 2023, tedy již ode dne, jenž předcházela vydání napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Z uvedeného vyplývá, že žaloba byla podána důvodně a soud proto, aniž ve věci nařídil jednání, žalobě v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 26. 7. 2023, č. j. Xa rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (**výrok I. rozsudku**) pro vady řízení dle § 78 odst. 1, 4 s.ř.s. spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobce odpovídal druhému stupni invalidity, nikoliv prvnímu stupni, ode dne od 16. 5. 2023, když míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila nejméně 50 %, nedosahovala však více než 69, avšak lékařem OSSZ a ČSSZ byl shledán invalidní toliko v prvním stupni, neboť poklesla z dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnosti dle lékaře OSSZ pouze o 45 % a v námitkovém řízení pouze o 40 %.
15. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce je dle shora uvedeného posudku PK MPSV invalidní pro invaliditu druhého stupně, a to od 16. 5. 2023, o čemž vydá rozhodnutí, jež bude mimo jiné obsahovat i datum vzniku a změny invalidity. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován i tento rozsudek, když rozhodnutí o přiznání invalidity od uvedeného data by byla vydala žalovaná v případě zjištění již na základě posouzení zdravotního stavu žalobce v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s.ř.s.

VI.

Náklady řízení

16. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalobce, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalobci však žádné náklady řízení nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána (**výrok II.**).

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 28. června 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně